

YMPÄRISTÖVAHINKO- RAHASTO

Eduskunnan ympäristövaliokunta 21.10.2022

Toimitusjohtaja Mia Nores, Ympäristöteollisuus ja -palvelut ry

mia.nores@ytpliitto.fi, 044 330 0928

UUTTA YMPÄRISTÖVAHINKORAHASTOA KOSKEVA LAKI

(HE 183/2022 VP)

- Rahastoon kerätään varoja yrityksiltä, joilla on ympäristölupa tai joiden toiminta on ilmoituksenvaraista tai rekisteröintivelvollista
- Rahastosta korvataan kustannuksia, joita syntyy ympäristö- tai öljyvahinkoista, joille ei löydy maksajaa tai aiheuttaja on maksukyvytön
- **Jätteenkäsittelyn toimialan maksuosuus koko rahastosta on merkittävä, >30 %**
 - toimialan kokoon nähden (jätteen ja jätevedenkäsittely + kaatopaikat)
 - tapahtuneisiin vahinkoihin nähden
- **Rahastossa maksuvastuu keskittyisi isoille toimijoille, joilla on määrällisesti paljon ympäristölupia**
 - Jätteenkäsittelyä tehdään useissa kohteissa, usein lähellä jätteentuottajaa ja eri puolilla Suomea

Huom. Osuus laskettu lausuntokierroksen versiosta. Osuus on ilmeisesti noussut, kun esitystä on muutettu sen jälkeen.

ESIMERKKI: JÄTEHUOLLON PALVELUITA JA JÄTTEEN KÄSITTELYÄ KOKO SUOMESSA HARJOITTAVAN YRITYKSEN MAKSUT KOHOAVAT MERKITTÄVÄSTI

Nykyjärjestelmä

- Pakollinen ympäristövahinkovakuutus **6500 euroa/a**
 - Vakuutusyhtiö on huomionut kaiken ympäristö-luvanvaraisen toiminnan JA arvioinut ko. yrityksen riskit
- Lisäksi yrityksellä on **vapaaehtoisia ympäristö-vakuutuksia (30 000 euroa/a) ja maaperävakuutus (20 000 e/a)**
- Näiden lisäksi ympäristöluvallisen toiminnan **vakuuksina seisoa yli 10 miljoonaa euroa**

Ympäristövahinkorahasto

- Yritys on arvioinut, että vuosimaksut kohoaisivat **140 000 euroon/a**
 - Vuosimaksuluokkia on muutettu lausuntokierroksen jälkeen, mutta muutoksen vaikutuksia ei ole arvioitu
 - Yritys ei ole voinut tarkasti arvioida maksuosuuttaan
- Lisäksi **vapaaehtoiset vakuutukset ja maaperävakuutus**
- **Vakuuksina edelleen yli 10 miljoonaa euroa**

Lakiesityksen mukaan maksujen ei pitäisi kohota tällä tavalla:

- Esityksen mukaan ”Maksutaakka jakautuisi nykyistä tasaisemmin eri yritysten kesken maksuvelvollisten kokonaismäärän kasvaessa. Erityisesti suurten yritysten maksurasite kevenisi.”
- Tämä **tavoite ei toteudu käytännössä** esityksen mukaisessa mallissa

YRITYSKOHTAINEN MAKSUKATTO TEKISI RAHASTOSTA TASAPUOLISEMMAN ERI TOIMIALOILLE JA YRITYKSILLE

- Rahaston vuosimaksulle tarvitaan **maksukatto, jota yritysten maksut pysyvät kohtuullisina**
- **Maksukatto tulisi asettaa ylimmän maksuluokan tasolle eli 30 000 euroon**
- Kevään lausuntokierroksella arvioitiin, että 30 000 euron maksukatto kerryttäisi rahastoon vuosittain 250 000 euroa vähemmän varoja
 - Tarkkaa arviota ei HE:n perusteella pysty arvioimaan, sillä maksut ovat muuttuneen lausuntokierroksella olleesta

MUITA HUOMIOITA

- Maksuvastuut eivät tue kiertotalouteen siirtymistä
- Aiheuttaja maksaa -periaate ontuu
- Soveltamisalan tulee olla tarkkarajainen
- Liikennevälineiden aiheuttamat vahingot tulee rajata ulos korvattavista vahingoista
- Korvauksille tulee asettaa yläraja
- Rahaston hallinnolliset kustannukset ovat merkittävät

[Linkki YTP:n lausuntoon 27.4.2022](#)